

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

81. An si quis tantum sciens aliquos contra Cardinalem conspirasse, & illos non denunciaret, & patefaciat, incidat in excommunicationem? Et an illos teneatur reuelare, etiam si per fraternam ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76442](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76442)

S.R.E. Cardinalium, &c. Ref. LXXXI. &c. 405

positum influxum importare videntur, tum quia verlamur in materia pœnali, & odiosa, in qua stri- & è interpretatio faciendâ est, tum quia dum Sum. Pontif. vinculo excommunicationis ligare intendit non impediens, solet eos exprimere, vt in *cap. quanta, de sent. excom.*

2. Verùm omnino contrariam sententiam tenendam esse puto, quam tuetur Alterius de *conf. tom. 1. lib. 5. disp. 12. cap. 6. col. 10.* Duardus *lib. 2. can. 11. q. 19. num. 1.* & Vgolinus *part. 2. cap. 11. ver. vel fauorem, num. 3.* & ratio est, quia facere proculdubio dicitur, quod vt dicti Canonis expressè prohibetur, quod verè percutienti faueat. Probatur ex text. in *cap. quanta, de sent. excommunic.* vbi habetur quod hi delinquentibus fauere dicuntur, qui, cum possint, manifesto facinori desinunt obuiare: si ergo fauere illi dicuntur, qui cum possint manifesto facinori non obuiant, idem proculdubio dicendum est de non prohibente percuti Cardinalem, aut alium Antistitem cum possit, atque aded in supradictam excommunicationem incidat. Ampliatur hæc conclusio, vt non solum locum sibi vindicet in iudiciis ac Potestatibus, qui ad id ex officio tenentur, sed etiam in iis, qui iurisdictionem non habent: nam si possunt prohibere ne Antistites offendantur, & non prohibent, prædictam excommunicationem contrahunt, eo quod text. in *cap. quanta*, generaliter loquitur, vt benè declarat Vgolinus *loc. cit.* vbi etiam *num. 4. 5. & 6.* hoc idem dicendum esse ait, si quis sine suæ vitæ periculo clamando poterat huiusmodi Prælati opem ferre, & non clamauit: aut pecunia eos redimere, & non redemit, quia tunc in excommunicationem incidet, per ea, quæ docet Socinus in *cap. ad audientiam, num. 35. 9. 98. de homici. dio.*

RESOL. LXXXI.

An si quis tantum sciens aliquos contra Cardinalem conspirasse, & illos non denunciaret, & patefaciat, incidat in excommunicationem?
Et an illos teneatur reuelare, etiam si per fraternam correctionem speratur emendatio? Ex part. 5. tract. 2. Ref. 89.

§. 1. **Q**uicquid sit de censura Bullæ Cœnæ, certum est, vt notat Peregrinus de *immun. cap. 1. num. 4.* & alij, incidere in excommunicationem latam à Pio V. 14. Kal. Ianuar. anno 1569. occasione mortis attentatæ contra S. Carolū Borromæū, in qua Bulla præscribitur, vt quisquis quouis modo cognouerit, siue ex litteris, scripturis, cœtu, conatu, concursu, insidiisque, aliisque signis, & iudiciis qualemcumque scientiam habuerit, vel etiam coniecerit, vel intellexerit quempiam auctorum, administratorum, vel consociorum coniurationis, seu conspirationis, aut commissi, committendive criminis in personam Cardinalis, teneatur quamprimum id Romano Pontifici, si in Curia fuerit, sin autem, Ordinario loci, vel si Cardinalis ipse Ordinarius extiterit, propinquiori Episcopo, & si crimen nondum commissum fuerit, etiam ipsi Cardinali quanto citius reuelare, & quicumque etiam non subditus, & omnino extraneus hac in re defecerit, cuiuscumque dignitatis fuerit, excommunicationis laqueo innodatus remaneat, pariterque maiestatis reus infamiam, & omnes pœnas in *cap. felicitis, de pœnis in 6.* inflictas eo ipso incurrat. De supradictis verò pœnis, & de tota materia huius Bullæ, vide Scortiam in *Constit. Pontif. epi. 109. de herem. 297.*

2. Sed difficultas est, an in tali casu sit adhuc reus

reuelandus, si speretur per correctionem fraternam eius emendatio, & periculum non sit in mora? Negatiuam sententiam docet Duardus in *Bullæ Cœnæ, lib. 2. can. 11. q. 19. num. 1.* vbi sic ait. Benè verum est quod si quis sciat aliquem parare insidias huiusmodi Prælati, & probabiliter credat per secretam admonitionem illum recessurum à tali facinore, tunc debet præmittere secretam correctionem, cum hæc iure diuino præcipiatur, vt in *cap. si peccauerint, 2. q. 1. & cap. nouit, de indic. quod verum puto nisi ex dilatione denunciationis talis criminis immineret periculum multitudini, quia tunc sine dilatione faciendâ est denunciatio, quia bonum commune id postulat, & qui sic occultè peccat, non solum in te peccat, sed etiam in alios, iuxta ea, quæ docet D. Thom. 2. 2. q. 33. art. 7. in corp. dum inquit, quod si aliquis occultè tractet, quomodo ciuitas tradatur hostibus, vel si hæreticus priuatim homines à fide auerrat, oportet statim procedere ad denunciationem, vt huiusmodi nocentium impediatur nisi fortè aliquis existimaret, quod statim per secretam admonitionem posset huiusmodi mala impedire; ex quibus patet satis rigorosam esse Alterij sententiam, dicentis quod si sciat contra Cardinalem, vel alios Prælatos hic recensitos per aliquem machinari malum, quamuis eum mouerit, & speret emendationem, tamen à reuelatione desistere non debet. Ita Duardus.*

3. Verùm sententiam affirmatiuam Alterij, quam docet *tom. 1. de cens. lib. 5. disp. 12. cap. 6. col. 20. fol. 629.* tenet etiam nouissimè Martinus Bonacina in *Bullæ Cœnæ disp. 1. q. 12. punct. 3. num. 15.* quia quoties denunciatio, vel accusatio præcipitur in pœnam delinquentis, & ob commune bonum faciendâ est, siue delinquens priuata correctione emendetur, siue non. In hac autem constit. Pij V. præscripta videtur reuelatio in pœnam delinquentis, & ob commune bonum, quod offensione Cardinalium violatur, vt colligitur ex verbis constit. quibus præcipiuntur delinquentes reuelari non solum ante patratum crimen, sed etiam crimine perpetrato: ergo, &c. ex quibus à fortiori, amice Lector, hic aduerte, quàm verè ego in 4. p. tract. 5. ref. 24. docui, in delictis pertinentibus ad nostrum Tribunal S. Officij esse reos denunciandos, etiam si de illis speretur per correctionem emendatio, nam talis denunciatio præcipitur in eorum pœnam, & ob publicum Reipublicæ bonum. Non nego igitur supradictis minimè adhibendam esse correctionem, si speretur; id quod constanter nego, est vt non sint post correctionem Tribunali denunciandi. Vide incipsum, vbi supra.

RESOL. LXXXII.

An Cardinales percipientes se ipsos incurrant in censuram Bullæ Cœnæ?
Idem dicendum est de clericis percipientibus se ipsos quoad censuram cap. Si quis, &c. Ex part. 5. tract. 2. Ref. 84.

§. 1. **A**ffirmatiuam sententiam tenet Duardus in *Bull. Cœn. lib. 2. cap. 11. q. 22. num. 2.* & Vgolinus in *Bull. Cœn. cap. 11. §. 1. num. 2.* ex Tabiena *ver. excommunicatio 1. cap. 1. num. 32.* & ratio est, quia Clericus seipsum percipiens incidit in excommunicationem latam in *cap. si quis suadente diabolo 17. q. 4.* ergo nequè Cardinalis immunis erit ab hac excommunicatione Bullæ, si seipsum percipiat. Deinde hæc Bulla lata est in fauorem status Cardinalium. Ergo non potest Cardinalis cedere priuilegio huius Bullæ, quia est priuilegiū concessū dignitati, & nõ personæ.

2. Verùm

Sup. hoc in Ref. not. seq.

Quæ tunc inueniuntur in tom. 5. ff. 9. Ref. 4. & in aliis eius primæ not.